

Vihreä rahoitus – edellytykset ja hakeminen

Syyskuu 2022

Kuntarahoitus

Sisältö

01 Kuntarahoitus osallistuu yhteisten tavoitteiden saavuttamiseen

02 Vihreä hankerahoitus

03 Hankekatgoriat

3.1 Rakennukset

3.2 Joukkoliikenne

3.3 Uusiutuva energia

3.4 Vesi-jätevesihuolto

04 Vihreän rahoituksen hakeminen

4.1 Yleiset ehdot

4.2 Hankkeiden arviointia ja valintaa koskeva prosessi

1. Kuntarahoitus osallistuu yhteisten tavoitteiden saavuttamiseen

Kansalliset ja kansainväliset tavoitteet ohjaavat kestävästä kehityksestä

- YK:n jäsenmaat sopivat vuonna 2015 kestävästä kehityksen toimintaohjelmasta ja tavoitteista, jotka ohjaavat kestävästä kehityksestä edistämistä vuosina 2016–2030. Suomi on sitoutunut tavoitteiden saavuttamiseen sekä kotimaassa että kansainvälisessä yhteistyössä. Suomen Agenda 2030 maaraportissa on nostettu esiin kansallisina kestävästä kehityksen haasteina mm. kasvihuonepäästöjen, eriarvoisuuden ja syrjäytymisen vähentäminen.
- Suomen hallitusohjelmaan on kirjattu strategiseksi tavoitteeksi ”Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi”
- Suomen kansallinen ilmastopolitiikka sisältää useita tavoitteita kasvihuonepäästöjen vähentämiseksi. Vuonna 2022 päivitetty ilmastolaki sisältää ilmastoneutraaliuden tavoitteen vuodelle 2035, uudet päästövähennystavoitteet vuosille 2030 ja 2040 sekä päivitetyn päästövähennystavoitteen vuodelle 2050.
- Suomen hallitus on laatinut energia- ja ilmastostrategian, jossa käsitellään hallitusohjelman energia- ja ilmastotavoitteita, ilmastolaissa mainittua pitkän ja keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikkaa sekä EU:n energia- ja ilmastotavoitteita vuodelle 2030.
- Strategia sisältää myös toimialakohtaisia aloitteita. Kuntarahoituksen asiakkaiden sekä vihreän rahoituksen hankkeiden kannalta olennaisia ovat erityisesti pitkän aikavälin strategia (2020–2050) ja kansallinen vähähiilisen rakentamisen tiekartta, johon liittyy myös maankäyttö- ja rakennuslain uudistaminen.
- Kestävästä kehityksestä teema vaikuttaa finanssimarkkinoilla kaikkiin toimijoihin ja markkinoihin. Kestävällä rahoituksella tarkoitetaan yleisesti ympäristöön ja yhteiskuntaan liittyvien näkökohtien huomioon ottamista sijoittamista koskevassa päätöksenteossa. EU:n komissio julkisti 2018 kestävästä rahoituksen toimintasuunnitelman (engl.), jolla pyritään ohjaamaan rahoitusmarkkinat edistämään kestävästä kehityksestä tavoitteita. Toimintasuunnitelma pitää sisällään myös kestävien toimintojen ja investointien luokittelujärjestelmän eli EU-taksonomian.

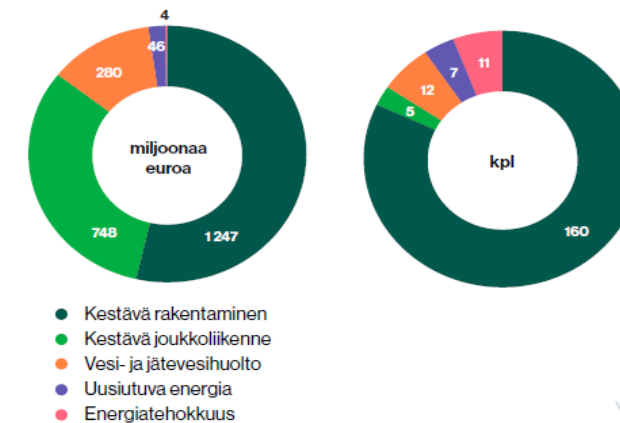
1. Kuntarahoitus osallistuu yhteisten tavoitteiden saavuttamiseen

Kuntarahoitus tukee asiakkaidensa toimia kestävyyshaasteiden ratkaisemisessa

- Vastuullisuus on keskeinen osa Kuntarahoituksen tehtävää, arvoja ja strategiaa, ja se konkretisoituu yhtiön liiketoiminnassa ja erityisesti asiakasrahoituksessa.
- Kansallisilla ja kansainvälisillä tavoitteilla on merkittävä rooli Kuntarahoituksen vihreän ja yhteiskunnallisen rahoitustarjonnan suunnittelussa.
- Kuntarahoituksen asiakkailla on keskeinen rooli vihreässä siirtymässä, johon kuuluu ilmastonmuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen.
- Kuntarahoitus vaikuttaa tavoitteiden saavuttamiseen auttamalla asiakkaitaan tekemään talouden, ympäristön ja yhteiskunnan kannalta kestäviä investointipäätöksiä.
- Vihreä rahoitus on tarkoitettu tukemaan ilmaston ja ympäristön kannalta kestäviä investointeja ja se on kuulunut Kuntarahoituksen tuotetarjoamaan vuodesta 2016 lähtien.
- Kuntarahoitus raportoi vihreistä hankkeista ja niiden vaikutuksista vuosittain vihreän rahoituksen vaikutusraportissa.

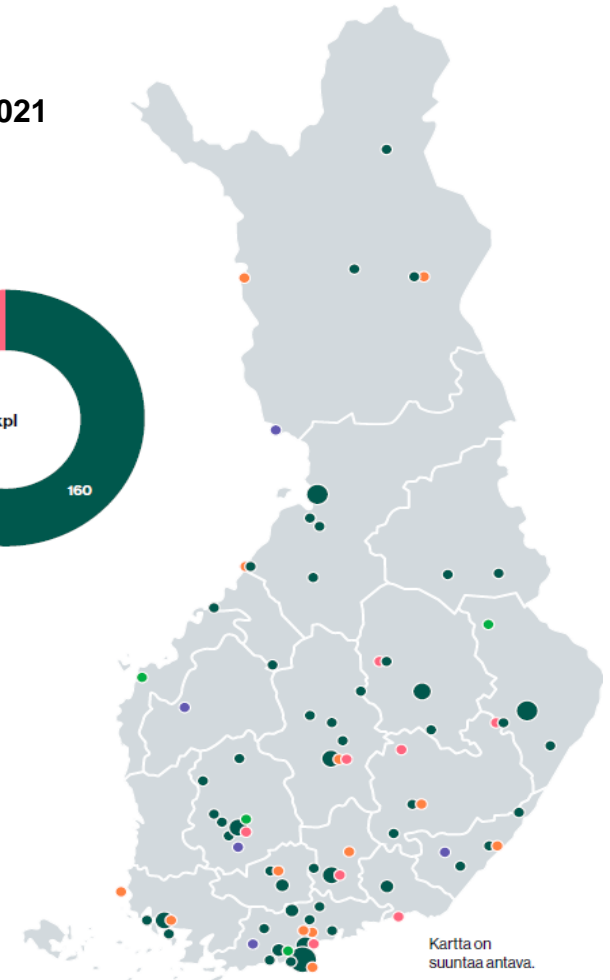
Vihreän rahoituksen portfolio 2021

Vihreän rahoituksen hankkeiden jakauma

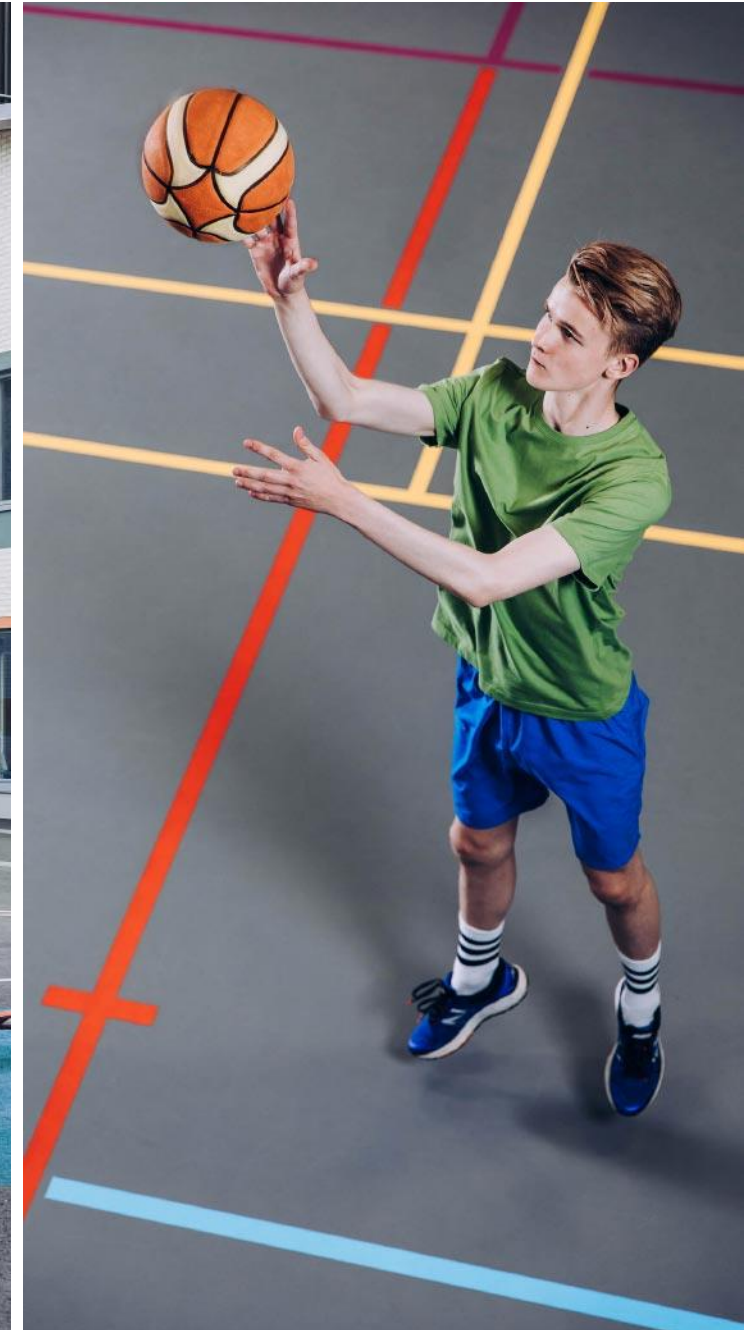
Vihreän rahoituksen määrä taseessa, miljoonaa €

€ **2 328**

2. Vihreä hankerahoitus

Kuntarahoitus

2. VIHREÄ HANKERAHOITUS

Päivitetty viitekehys vastaa markkinoiden kehitykseen

Vihreän rahoituksen viitekehys

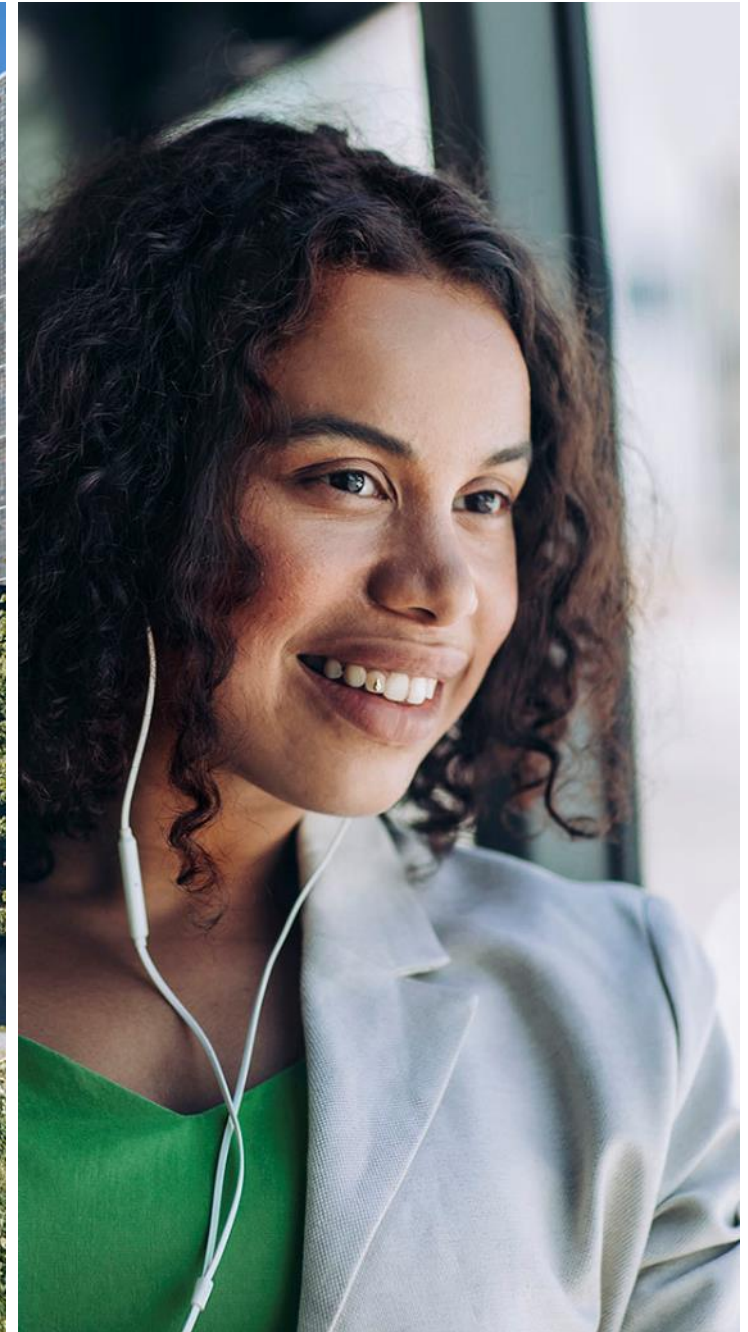
- Kuntarahoituksen vihreän hankerahoituksen myöntämisperiaatteet on kirjattu syyskuussa 2022 päivitettyyn vihreän rahoituksen viitekehukseen (Green Bond Framework).
- Kuntarahoitus päivitti vihreän rahoituksen viitekehystä, jotta se vastaisi paremmin ilmasto ja ympäristöhaasteisiin ja lisäksi läpinäkyvyyttä sijoittajille, asiakkaille sekä muille sidosryhmille.
- Viitekehys on laadittu ICMA:n (International Capital Market Association) vihreitä joukkolainoja koskevien periaatteiden (Green Bond Principles, GBP) mukaisesti. Periaatteet on laadittu markkinaosapuolten käyttöön, ja ne on tarkoitettu edistämään ilmaston ja ympäristön kannalta kestävien hankkeiden rahoittamista sekä tarvittavaa tiedon saantia.
- CICERO Shades of Green on antanut Kuntarahoituksen vihreän rahoituksen viitekehuksesta ulkopuolisen arvion, johon sisältyy lausunto EU-taksonomian mukaisuudesta. Vihreän rahoituksen viitekehys (engl. Green Bond Framework) ja toisen osapuolen lausunto (engl.) ovat saatavilla Kuntarahoituksen verkkosivuilla.

Mikä muuttui?

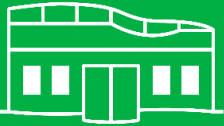
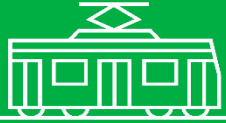
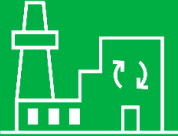

- Päivitetty viitekehys muun muassa tekee vihreiden hankkeiden hyväksymiskriteereistä läpinäkyvämpiä edistäen näin avointa keskustelua sekä investointien ohjaamista vihreämpään suuntaan jo suunnitteluvaiheessa.
- Viitekehys huomioi EU:n kestävän rahoituksen luokittelujärjestelmän eli Taksonomian. Hankekategoriat sisältävät alustavan taksonomian mukaisuuden kartoituksen sekä ylimääräisiä, vapaaehtoisia kriteereitä, joilla edistetään EU-taksonomian mukaista toimintaa.
- Läpinäkyvät kriteerit sekä pitkä kokemus asiakashankkeiden arvioinnista ovat mahdollistaneet merkittäviä muutoksia hankkeiden arviointi- ja valintaprosessiin. Kuntarahoitus on aiemmin luottanut ulkopuolisista asiantuntijoista koostuvaan vihreään arviointiryhmään. Jatkossa Kuntarahoituksen omat vastuullisuusasiantuntijat tekevät hankevalinnat. Muutokset paitsi tehostavat valintaprosessia ja mahdollistavat paremman asiakaskokemuksen, myös kerryttävät asiantuntemusta Kuntarahoituksessa.
- Arviointi- ja valintaprosessin valvonnan lisäksi käyttöön otetaan ulkopuolinen varmennus.

3. Hankekategoriat

Kuntarahoitus

3. HANKEKATEGORIAT*

<h4>1. RAKENNUKSET</h4> 	<h4>2. JOUKKOLIIKENNE</h4> 	<h4>3. UUSIUTUVA ENERGIA</h4> 	<h4>4. VESI- JA JÄTEVESIHUOLTO</h4>
<ul style="list-style-type: none"> 1.1a Rakennukset 1.1b Muut rakennukset 1.2 Peruskorjaukset 1.3 Yksittäiset energiatehokkuutta parantavat toimenpiteet 1.4 Uusiutuva energia rakennuksissa 1.5 Energiansäästöhanke (ESCO) 1.6 Luonnon monimuotoisuus ja ilmastonmuutoksen sopeutusratkaisut 	<ul style="list-style-type: none"> 2.1 Julkinen liikenne 2.2 Julkista liikennettä tukeva infrastruktuuri 2.3 Henkilöautot ja kevyet hyötyajoneuvot 2.4 Henkilökohtaisen liikkuvuuden infrastruktuuri 2.5 Luonnon monimuotoisuus ja ilmastonmuutoksen sopeutusratkaisut 	<ul style="list-style-type: none"> 3.1 Aurinkoenergia 3.2 Tuulienergia 3.3 Bioenergia 3.4 Geoterminen energia 3.5 Hukkalämpö 	<ul style="list-style-type: none"> 4.1 Uudet jätevesilaitokset 4.2 Olemassa olevat jätevesilaitokset 4.3 Uudet vesilaitokset 4.4 Olemassa olevat vesilaitokset

* Arvioitavan hankkeen tulee täyttää vähintään yhden alakategorian kriteerit tullaan hyväksytyksi vihreään portfolioon, mutta hanke voi täyttää samanaikaisesti myös useamman alakategorian kriteerit.

1. RAKENNUKSET¹

1.1a Rakennukset

Rakennukset, joiden energialuokka on A, ja niiden E-luvun raja²

RAKENNUKSEN TYYPI	E-LUVUN RAJA (EPC) A	VASTAAVAT ENERGIATEHOKKUUSVAATIMUKSET ³
PIENET ASUINTALOT	80	-24 %
KERROSTALOT, VÄHINTÄÄN 3 KERROSTA	75	-17 %
TOIMISTOTALOT, TERVEYSKESKUKSET	80	-20 %
LIIKERAKENNUKSET	90	-33 %
MAJOITUSALAN RAKENNUKSET JA PALVELUTALOT	90	-44 %
KOULUT JA PÄIVÄKODIT	90	-10 %
SAIRAALAT	150	-53 %

Edellä mainittujen energiavaatimusten lisäksi arvioinnissa huomioidaan ja edistetään seuraavia vapaaehtoisia kriteereitä (i-iii), joiden tavoitteena on tehdä ympäristöystävällisistä investoinneista houkuttelevampia ja helpottaa EU-taksonomian käyttöönottoa.

- Yli 5000 m²:n rakennuksista testataan niiden ilmatiiviyys ja lämpöeristys rakentamisen valmistuttua.
- Yli 5000 m²:n rakennuksista lasketaan ja ilmoitetaan lämmityspotentiaali (GWP) elinkaaren jokaisen vaiheen osalta.
- Rakennukset, jotka tuottavat uusiutuvaa energiaa, joille on tehty ympäristövaikutusarviointi, joissa on käytetty kierrätettäviä ja vähähiilisiä materiaaleja tai jotka ovat saaneet Joutsenmerkin, LEED Gold -luokituksen, BREEAM Very Good -luokituksen, RTS:n kolme tähteä tai enemmän, tai muun vastaavan ympäristöluokituksen.

Vaadittava hankedokumentaatio

- Kohteesta laadittu energiatodistus (joka edellytetään rakennuslupaa haettaessa)
 - Lämmitetty nettoala m²
 - E-luku
 - kWh/m²/vuosi
 - Muodostuva omavaraisenergian määrä kWh/m²/vuosi
- Lämmitysjärjestelmä
- Hankesuunnitelma tai muu dokumentti, josta käy ilmi miten hanke toteutetaan

Lisädokumentaatio

- Mikäli hankkeesta laaditaan:
- Hiilijalanjäkilaskelma
 - Mahdollisen ympäristösertifiointin (RTS, Joutsenmerkki, BREEAM, LEED) dokumentaatio
 - Muu aineisto, josta ilmenee hankkeen myötä toteutuva ympäristöhyöty ja hankkeessa toteutuvat kestävän toteutuksen tavoitteet ja ratkaisut (esim. materiaalit, kiertotalousratkaisut, LVIS ratkaisut)
 - Lämpöhäviöiden tasauslaskelma ja/tai mittausraportti
 - Kohteen ilmatoriskiarvio
 - Biodiversiteetin huomiointi

Vaikutusindikaattorit

- Vuosittainen (vältetyt/vähennetty) energiansäästö (MWh)
- Vuosittaiset vältetyt/vähennetyt hiilidioksidipäästöt (tCO₂)

Kategoriaa koskevat EU-taksonomian taloudelliset toiminnot

- 7.1 Uusien rakennusten rakentaminen
7.7 Rakennusten hankinta ja omistaminen

¹ Vihreän rahoituksen piiriin ei hyväksytä suoraan fossiililla polttoaineilla lämmitettäviä rakennuksia, ei myöskään fossiililla polttoaineilla toimivia hybridiratkaisuja tai huippukuorma- ja varajärjestelmiä.

² Voimassa olevissa rakennusmääräyksissä suunnitteluvaiheessa annettu E-luku. Jos energialuokan A rakennusten E-luvun raja-arvot Suomen rakentamismääräyskokoelmassa muuttuvat, uudet raja-arvot korvaavat tämän taulukon arvot.

³ Suomen lähes nollaenergiarakentamisen vaatimusten (NZEB) oletetaan vastaavan voimaan tultuaan Suomen rakentamismääräyskokoelmaa ja ympäristöministeriön asetusta uuden rakennuksen energiatehokkuudesta (1010/2017).

1. RAKENNUKSET¹

1.1b ”Muut rakennukset”	Vaadittava hankedokumentaatio	Vaikutusindikaattorit	Kategoriaa koskevat EU-taksonomian taloudelliset toiminnot
<p>Muut rakennukset, kuten liikenne- ja viestintärakennukset, uimahallit, jäähallit ja siirrettävät rakennukset, jotka a) tuottavat vähintään 75 prosenttia omasta energiantarpeestaan uusiutuvista energialähteistä tai b) tuottavat muita asiantuntijoiden toteamia ympäristöhyötyjä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kohteesta laadittu energiatodistus (joka edellytetään rakennuslupaa haettaessa) <ul style="list-style-type: none"> Lämmitetty nettoala m² E-luku kWh/m²/vuosi Muodostuva omavaraisenergian määrä kWh/m²/vuosi Kuvaus kohteessa toteutettavasta energiaratkaisusta Hankesuunnitelma tai muu aineisto, josta ilmenee hankkeen myötä toteutuva mitattava ympäristöhyöty ja hankkeessa toteutuvat kestäväen toteutuksen tavoitteet ja ratkaisut (esim. materiaalit, kiertotalousratkaisut, LVIS ratkaisut) <p>Lisädokumentaatio</p> <p>Mikäli hankkeesta laaditaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> Hiilijalanjälkilaskelma Mahdollisen ympäristösertifioinnin (RTS, Joutsenmerkki, BREEAM, LEED) dokumentaatio Lämpöhäviöiden tasauslaskelma ja/tai mittausraportti Kohteen ilmatoriskiarvio Biodiversiteetin huomiointi 	<ul style="list-style-type: none"> Vuosittainen energiansäästö (vältetyt/vähennetyt) Vuosittaiset vältetyt/vähennetyt hiilidioksidipäästöt 	

¹ Vihreän rahoituksen piiriin ei hyväksytä suoraan fossiililla polttoaineilla lämmitettäviä rakennuksia, ei myöskään fossiililla polttoaineilla toimivia hybridiratkaisuja tai huippukuorma- ja varajärjestelmiä.

1. RAKENNUKSET¹

1.2 Peruskorjaukset	Vaadittava hankedokumentaatio	Vaikutusindikaattorit	Kategoriaa koskevat EU-taksonomian taloudelliset toiminnot
<p>Peruskorjaukset, jotka vähentävät rakennuksen kokonaisenergiankäyttöä vähintään 30 prosenttia investointia edeltävään tilanteeseen verrattuna.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kohteesta laadittu laskelma, joka osoittaa vähintään 30 % paraneman kohteen energiatehokkuudessa E-luku korjauksen jälkeen Kuvaus kohteessa toteutettavasta energiaratkaisusta <p>Lisädokumentaatio</p> <p>Mikäli hankkeesta laaditaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> Hankesuunnitelma tai muu aineisto, josta ilmenee hankkeen myötä toteutuva mitattava ympäristöhyöty ja hankkeessa toteutuvat kestävän toteutuksen tavoitteet ja ratkaisut (esim. materiaalit, kiertotalousratkaisut, LVIS ratkaisut) Hiilijalanjälkilaskelma Mahdollisen ympäristösertifioinnin (RTS, Joutsenmerkki, BREEAM, LEED) dokumentaatio Lämpöhäviöiden tasauslaskelma ja/tai mittausraportti Kohteen ilmatoriskiarvio Biodiversiteetin huomiointi 	<ul style="list-style-type: none"> Vuosittainen energiansäästö (vältetyt/vähennetyt) Vuosittaiset vältetyt/vähennetyt hiilidioksidipäästöt 	<p>7.2 Olemassa olevien rakennusten korjaus</p>

¹ Vihreän rahoituksen piiriin ei hyväksytä suoraan fossiililla polttoaineilla lämmitettäviä rakennuksia, ei myöskään fossiililla polttoaineilla toimivia hybridiratkaisuja tai huippukuorma- ja varajärjestelmiä.

1. RAKENNUKSET¹

1.3 Yksittäiset energiatehokkuutta parantavat toimenpiteet

Energiatehokas rakentaminen, jossa käytetään esimerkiksi energiatehokkaita ikkunoita, ovia, valonlähteitä ja ilmastointia sekä ilmatiiviyyttä parantavia ratkaisuja, joilla saavutetaan vähintään 30 prosentin parannus energiatehokkuudessa investointia edeltävään tilanteeseen verrattuna. Luettelo ei ole tyhjentävä.

Vaadittava hankedokumentaatio

- Kohteesta laadittu laskelma, joka osoittaa vähintään 30 % paraneman kohteen energiatehokkuudessa
- E-luku hankkeen jälkeen

Lisädokumentaatio

- Muu aineisto, josta ilmenee hankkeen myötä toteutuva ympäristöhyöty ja hankkeessa toteutuvat kestävän toteutuksen tavoitteet ja ratkaisut

Vaikutusindikaattorit

- Vuosittainen energiansäästö (vältetyt/vähennetty)
- Vuosittaiset vältetyt/vähennetyt hiilidioksidipäästöt

Kategoriaa koskevat EU-taksonomian taloudelliset toiminnot

7.3 Energiatehokkuuslaitteiden asennus, huolto ja korjaus
7.5 Rakennusten energiatehokkuuden mittaamisessa, säätelyssä ja valvonnassa käytettävien välineiden asennus, huolto ja korjaus

¹ Vihreän rahoituksen piiriin ei hyväksytä suoraan fossiililla polttoaineilla lämmitettäviä rakennuksia, ei myöskään fossiililla polttoaineilla toimivia hybridiratkaisuja tai huippukuorma- ja varajärjestelmiä.

1. RAKENNUKSET¹

<h3>1.4 Uusiutuva energia rakennuksissa</h3>	<h3>Vaadittava hankedokumentaatio</h3>	<h3>Vaikutusindikaattorit</h3>	<h3>Kategoriaa koskevat EU-taksonomian taloudelliset toiminnot</h3>
<p>Uusiutuvaa energiaa hyödyntävien teknologioiden asennus, esimerkiksi aurinkovoimateknologia, lämpöpumput tai lämmön talteenottojärjestelmät.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Hankesuunnitelma tai muu dokumentti, josta käy ilmi miten hanke toteutetaan Muodostuva omavaraisenergian määrä kWh/m²/vuosi <p>Lisädokumentaatio</p> <p>Mikäli hankkeesta laaditaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> Muu aineisto, josta ilmenee hankkeen myötä toteutuva ympäristöhyöty ja hankkeessa toteutuvat kestävän toteutuksen tavoitteet ja ratkaisut 	<ul style="list-style-type: none"> Vuosittaiset vältetyt/vähennetyt CO₂ päästöt Vuosittainen tuotettu uusiutuva energia (MWh) Uusiutuvan energian tuotantokapasiteetti (MW) 	<p>7.6 Uusiutuviin energialähteisiin liittyvien teknologioiden asennus, huolto ja korjaus</p>

¹ Vihreän rahoituksen piiriin ei hyväksytä suoraan fossiililla polttoaineilla lämmitettäviä rakennuksia, ei myöskään fossiililla polttoaineilla toimivia hybridiratkaisuja tai huippukuorma- ja varajärjestelmiä.

1. RAKENNUKSET¹

1.5 Energiansäästöhanke (ESCO)	Vaadittava hankedokumentaatio	Vaikutusindikaattorit	Kategoriaa koskevat EU-taksonomian taloudelliset toiminnot
<p>Energiansäästöhankeet, mukaan lukien ESCO-hankkeet, joilla saavutetaan vähintään 30 prosentin parannus energiatehokkuudessa investointia edeltävään tilanteeseen verrattuna.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Hankesuunnitelma tai muu dokumentti, josta käy ilmi miten hanke toteutetaan Kohteesta laadittu laskelma, joka osoittaa vähintään 30 % paraneman kohteen energiatehokkuudessa <p>Lisädokumentaatio</p> <ul style="list-style-type: none"> Muu aineisto, josta ilmenee hankkeen myötä toteutuva ympäristöhyöty ja hankkeessa toteutuvat kestävän toteutuksen tavoitteet ja ratkaisut 	<ul style="list-style-type: none"> Vuosittainen energiansäästö (vältetyt/vähennetyt) Vuosittaiset vältetyt/vähennetyt hiilidioksidipäästöt 	

¹ Vihreän rahoituksen piiriin ei hyväksytä suoraan fossiililla polttoaineilla lämmitettäviä rakennuksia, ei myöskään fossiililla polttoaineilla toimivia hybridiratkaisuja tai huippukuorma- ja varajärjestelmiä.

1. RAKENNUKSET¹

1.6 Luonnon monimuotoisuus ja ilmastonmuutoksen sopeutusratkaisut	Vaadittava hankedokumentaatio	Vaikutusindikaattorit	Kategoriaa koskevat EU-taksonomian taloudelliset toiminnot
<p>Luonnon monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluita edistävät ja ylläpitävät ratkaisut, kuten kattomehiläispesät, viherkatot ja -seinät, sekä sopeutusratkaisut, kuten tulvaesteet, rakenteiden vahvistaminen ja sadeveden talteenotto. Luettelo ei ole tyhjentävä.</p>	<p>Vaadittava hankedokumentaatio</p> <ul style="list-style-type: none"> Hankesuunnitelma tai muu aineisto, josta ilmenee hankkeen myötä toteutuva ympäristöhyöty, ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja hankkeessa toteutuvat kestävän toteutuksen tavoitteet sekä ratkaisut <p>Lisädokumentaatio</p>		

¹ Vihreän rahoituksen piiriin ei hyväksytä suoraan fossiililla polttoaineilla lämmitettäviä rakennuksia, ei myöskään fossiililla polttoaineilla toimivia hybridiratkaisuja tai huippukuorma- ja varajärjestelmiä.

2. JOUKKOLIIKENNE⁴

2.1 Julkinen liikenne

Joukkoliikennevälineet, kuten junat, metro, bussit, raitiovaunut, laivat, linja-autot ja kevyet raidejärjestelmät, jotka eivät tuota suoria hiilidioksidipäästöjä pakokaasuina.

Vaadittava hankedokumentaatio

- Kohteen tai projektin hankesuunnitelma tai muu dokumentaatio, josta ilmenee hankkeen myötä toteutuva mitattava positiivinen ympäristöhyöty (esim. YVA, CO₂-laskelma) ja hankkeessa toteutuvat kestäväen toteutuksen tavoitteet ja ratkaisut
- Käyttövoimaratkaisu

Lisädokumentaatio

Vaikutusindikaattorit

- Vuosittaiset vältetyt/ vähennetyt hiilidioksidipäästöt (tCO₂)

Kategoriaa koskevat EU-taksonomian taloudelliset toiminnot

6.1 Rautateiden henkilökauliikenne
 6.3 Kaupunki- ja esikaupunkiliikenne ja maanteiden henkilöliikenne
 6.7 Sisävesiliikenteen henkilökuljetus
 6.8 Sisävesiliikenteen tavarakuljetus
 6.10 Meri- ja rannikkovesiliikenteen rahtialukset sekä satama- ja aputoimintoihin tarkoitetut alukset
 6.11 Meri- ja rannikkovesiliikenteen henkilökuljetus

⁴ Jota ei ole tarkoitettu fossiilisten polttoaineiden kuljetukseen.

2. JOUKKOLIIKENNE⁴

2.2 Julkista liikennettä tukeva infrastruktuuri	Vaadittava hankedokumentaatio	Vaikutusindikaattorit	Kategoriaa koskevat EU-taksonomian taloudelliset toiminnot
<p>Infrastruktuuri, joka on tarkoitettu päästöttömälle liikenteelle ja edistää kuljetuskaluston tai koko liikennejärjestelmän tehokkuutta</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kohteen tai projektin hankesuunnitelma tai muu dokumentaatio, josta ilmenee hankkeen myötä toteutuva mitattava positiivinen ympäristöhyöty (esim. YVA, CO₂-laskelma) ja hankkeessa toteutuvat kestävän toteutuksen tavoitteet ja ratkaisut <p>Lisädokumentaatio</p>	<ul style="list-style-type: none"> Vuosittaiset vältetyt/vähennetyt hiilidioksidipäästöt (tCO₂) 	<p>6.14 Rautatieliikenteen infrastruktuuri 6.15 Vähähiilisen tieliikenteen ja julkisen liikenteen mahdollistava infrastruktuuri</p>

⁴ Jota ei ole tarkoitettu fossiilisten polttoaineiden kuljetukseen.

2. JOUKKOLIIKENNE⁴

2.3 Henkilöautot ja kevyet hyötyajoneuvot

Henkilöautot ja kevyet hyötyajoneuvot, jotka eivät tuota suoria hiilidioksidipäästöjä pakokaasuina, sekä niihin liittyvä latausinfrastruktuuri.

Vaadittava hankedokumentaatio

- Kohteen tai projektin hankesuunnitelma tai muu dokumentaatio, josta ilmenee hankkeen myötä toteutuva mitattava positiivinen ympäristöhyöty (esim. CO₂-laskelma) ja hankkeessa toteutuvat kestävän toteutuksen tavoitteet ja ratkaisut
- Ajosuoritearvio
- Ajoneuvotyyppi
- Käyttövoimaratkaisu

Lisädokumentaatio

- Kuvaus yhteensopivuudesta SESKO ry:n lataussuosituksen (2021) kanssa

Vaikutusindikaattorit

- Vuosittaiset vältetyt/vähennetyt hiilidioksidipäästöt (tCO₂)

Kategoriaa koskevat EUTaksonomian taloudelliset toiminnot

6.5 Moottoripyörillä, henkilöautoilla ja kevyillä hyötyajoneuvoilla tapahtuva liikenne

⁴ Jota ei ole tarkoitettu fossiilisten polttoaineiden kuljetukseen.

2. JOUKKOLIIKENNE⁴

2.4 Henkilökohtaisen liikkuvuuden infrastruktuuri ⁵	Vaadittava hankedokumentaatio	Vaikutusindikaattorit	Kategoriaa koskevat EU-taksonomian taloudelliset toiminnot
<p>Henkilökohtaiseen liikkumiseen liittyvä infrastruktuuri, kuten jalkakäytävät, pyörätiet, jalankulkualueet, katuvalaistus ja henkilökohtaisten liikkumisvälineiden latauspaikat. Luettelo ei ole tyhjentävä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kohteen tai projektin hankesuunnitelma tai muu dokumentaatio, josta ilmenee hankkeen myötä toteutuva positiivinen ympäristöhyöty ja hankkeessa toteutuvat kestävän toteutuksen tavoitteet ja ratkaisut <p>Lisädokumentaatio</p>	<ul style="list-style-type: none"> Vuosittaiset vältetyt/vähennetyt hiilidioksidipäästöt (tCO₂) 	<p>6.13 Henkilökohtaisen liikkuvuuden infrastruktuuri, polkupyörälogistiikka</p>

⁴ Jota ei ole tarkoitettu fossiilisten polttoaineiden kuljetukseen.

⁵ Mukaan lukien jalankulkijoille ja tavallisille tai sähköavusteisille polkupyörille tarkoitettujen teiden, moottoriteiden siltojen ja tunneleiden sekä muun infrastruktuurin rakentaminen.

2. JOUKKOLIIKENNE⁴

2.5 Luonnon monimuotoisuus ja ilmastonmuutoksen sopeutumiskeinot	Vaadittava hankedokumentaatio	Vaikutusindikaattorit	Kategoriaa koskevat EU-taksonomian taloudelliset toiminnot
<p>Luonnon monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluita edistävät ja ylläpitävät ratkaisut, kuten vihersillat, muut eläimille rakennetut kulkureitit ja meluesteet, sekä sopeutumiskäytöt, kuten tulvaesteet ja infrastruktuurin vahvistaminen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Hankesuunnitelma tai muu aineisto, josta ilmenee hankkeen myötä toteutuva ympäristöhyöty, ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja hankkeessa toteutuvat kestävän toteutuksen tavoitteet sekä ratkaisut <p>Lisädokumentaatio</p>		

⁴ Jota ei ole tarkoitettu fossiilisten polttoaineiden kuljetukseen.

3. UUSIUTUVA ENERGIA

3.1 Aurinkoenergia

Sähköntuotanto aurinkosähköteknologialla

Vaadittava hankedokumentaatio

- Kohteen tai projektin hankesuunnitelma tai muu dokumentaatio, josta ilmenee hankkeen myötä toteutuva mitattava positiivinen ympäristöhyöty ja hankkeessa toteutuvat kestävän toteutuksen tavoitteet ja ratkaisut
 - Tuotantokapasiteetti (MW)
 - Vuosittainen uusiutuvan energian tuotanto (MWh)

Lisädokumentaatio

Vaikutusindikaattorit

- Vuosittaiset vältetyt/vähennetyt hiilidioksidipäästöt (tCO₂)
- Vuosittainen uusiutuvan energian tuotanto (MWh)
- Tuotantokapasiteetti (MW)

Kategoriaa koskevat EU-taksonomian taloudelliset toiminnot

4.1 Sähköntuotanto aurinkosähköteknologialla

3. UUSIUTUVA ENERGIA

3.2 Tuulienergia

Sähköntuotanto tuulivoimalla.

Vaadittava hankedokumentaatio

- Kohteen tai projektin hankesuunnitelma tai muu dokumentaatio, josta ilmenee hankkeen myötä toteutuva mitattava positiivinen ympäristöhyöty ja hankkeessa toteutuvat kestävän toteutuksen tavoitteet ja ratkaisut
 - Tuotantokapasiteetti (MW)
 - Vuosittainen uusiutuvan energian tuotanto (MWh)

Lisädokumentaatio

Vaikutusindikaattorit

- Vuosittaiset vältetyt/vähennetyt hiilidioksidipäästöt (tCO₂)
- Vuosittainen uusiutuvan energian tuotanto (MWh)
- Tuotantokapasiteetti (MW)

Kategoriaa koskevat EU-taksonomian taloudelliset toiminnot

4.3 Sähköntuotanto tuulivoimalla

3. UUSIUTUVA ENERGIA

3.3 Bioenergia

Lämpöä biomassasta⁶ tuottavat laitokset sekä niitä tukeva infrastruktuuri, kuten liikkuvat polttoaineen säilytys- ja tyhjennysjärjestelmät.

Vaadittava hankedokumentaatio

- Kohteen tai projektin hankesuunnitelma tai muu dokumentaatio, josta ilmenee hankkeen myötä toteutuva mitattava positiivinen ympäristöhyöty ja hankkeessa toteutuvat kestävästi toteutuksen tavoitteet ja ratkaisut
 - Tuotantokapasiteetti (MW)
 - Vuosittainen
 - uusiutuvan energian tuotanto (MWh)

Lisädokumentaatio

Vaikutusindikaattorit

- Vuosittaiset vältetyt/vähennetyt hiilidioksidipäästöt (tCO₂)
- Vuosittainen uusiutuvan energian tuotanto (MWh)
- Tuotantokapasiteetti (MW)

Kategoriaa koskevat EU-taksonomian taloudelliset toiminnot

4.24 Lämmön tai jäähdytyksen tuotanto bioenergialla

⁶ Pois lukien elintarvike- ja rehuksien käyttö. Fossiilisia polttoaineita on sallittua käyttää vain käynnistyksessä, huippukuormituksessa tai vikatilanteissa.

3. UUSIUTUVA ENERGIA

3.4 Geoterminen energia

Geotermisen energian tuotantolaitokset ja maalämpöjärjestelmät, joiden energiapäästöt ovat alle 100 g CO₂e/kWh.

Vaadittava hankedokumentaatio

- Kohteen tai projektin hankesuunnitelma tai muu dokumentaatio, josta ilmenee hankkeen myötä toteutuva mitattava positiivinen ympäristöhyöty ja hankkeessa toteutuvat kestävän toteutuksen tavoitteet ja ratkaisut
 - Tuotantokapasiteetti (MW)
 - Vuosittainen uusiutuvan energian tuotanto (MWh)

Lisädokumentaatio

Vaikutusindikaattorit

- Vuosittaiset vältetyt/vähennetyt hiilidioksidipäästöt (tCO₂)
- Vuosittainen uusiutuvan energian tuotanto (MWh)
- Tuotantokapasiteetti (MW)

Kategoriaa koskevat EU-taksonomian taloudelliset toiminnot

4.6 Sähköntuotanto geotermisellä energialla
4.22 Lämmön tai jäähdytyksen tuotanto geotermisellä energialla

3. UUSIUTUVA ENERGIA

3.5 Hukkalämpö

Tilojen lämmittäminen tai viilentäminen esimerkiksi palvelinkeskusten hyöty-/hukkalämmöllä.

Vaadittava hankedokumentaatio

- Kohteen tai projektin hankesuunnitelma tai muu dokumentaatio, josta ilmenee hankkeen myötä toteutuva mitattava positiivinen ympäristöhyöty (kWh tai CO₂) ja hankkeessa toteutuvat kestävän toteutuksen tavoitteet ja ratkaisut

Lisädokumentaatio

Vaikutusindikaattorit

- Vuosittaiset vältetyt/vähennetyt hiilidioksidipäästöt (tCO₂)
- Vuosittainen uusiutuvan energian tuotanto (MWh)

Kategoriaa koskevat EU-taksonomian taloudelliset toiminnot

4.25 Lämmön tai jäähdytyksen tuotanto hukkalämmöllä

4. VESI- JA JÄTEVESIHUOLTO⁷

4.1 Uudet jätevesilaitokset

Uudet jäteveden keräykseen (viemäriverkoston) ja käsittelyyn tarkoitetut käsittelylaitokset, järjestelmät ja teknologiat, joiden kuormitusarvot (BOD7, fosfori, typpi) ovat todistetusti ympäristöluvan vaatimuksia paremmat.

Vaadittava hankedokumentaatio

- Kohteen tai projektin hankesuunnitelma tai muu dokumentaatio, josta ilmenee hankkeen myötä toteutuva mitattava positiivinen ympäristöhyöty ja hankkeessa toteutuvat kestävän toteutuksen tavoitteet sekä ratkaisut
- Vuosittain käsiteltävä jätevesimäärä vanhalla kapasiteetilla
- Vuosittain käsiteltävä jätevesimäärä uudella kapasiteetilla
- Vuosittainen uusiutuvan ja/tai hyötyenergian tuotanto (MWh)

Lisädokumentaatio

- Vuosittainen energiansäästöpotentiaali vedenjakelujärjestelmässä
- Arvioitu nettoenergiankulutus
- Asukasvastineluku
- ILI-luku

Vaikutusindikaattorit

- Vuosittainen käsiteltävän jäteveden määrä nykyisissä laitoksissa välittömästi hankkeen valmistuttua (m³)
- Vuosittainen käsiteltävä jäteveden määrä uudella kapasiteetilla tulevaisuudessa (m³)
- Vuosittainen uusiutuvan/hyötyenergian tuotanto (MWh)

Kategoriaa koskevat EU-taksonomian taloudelliset toiminnot

5.3 Jäteveden keräys- ja käsittelyjärjestelmien rakentaminen, laajentaminen ja toiminta

⁷ Vihreän rahoituksen piiriin ei hyväksytä suoraan fossiililla polttoaineilla lämmitettäviä laitoksia.

4. VESI- JA JÄTEVESIHUOLTO⁷

4.2 Olemassa olevat jätevesilaitokset

Olemassa oleviin jätevesilaitoksiin tehtävät muutokset, kuten kapasiteetin laajentaminen tai parannukset, joilla saavutetaan jokin seuraavista: a) puhdistuksen laatu paranee, b) energiatehokkuus paranee vähintään 20 prosentilla, c) käytettyjen kemikaalien ja kemikaalivuotojen määrä pienenee tai d) jätevedestä otetaan talteen lämpöä.

Vaadittava Hankedokumentaatio

- Kohteen tai projektin hankesuunnitelma tai muu dokumentaatio, josta ilmenee hankkeen myötä toteutuva mitattava positiivinen ympäristöhyöty ja hankkeessa toteutuvat kestävän toteutuksen tavoitteet sekä ratkaisut
- Vuosittain käsiteltävä jätevesimäärä vanhalla kapasiteetilla
- Vuosittain käsiteltävä jätevesimäärä uudella kapasiteetilla
- Vuosittainen uusiutuvan ja/tai hyötyenergian tuotanto (MWh)

Lisädokumentaatio

- Vuosittainen energiansäästöpotentiaali vedenjakelujärjestelmässä
- Arvioitu nettoenergiankulutus
- Asukasvastineluku
- ILI-luku

Vaikutusindikaattorit

- Vuosittainen käsiteltävän jäteveden määrä nykyisissä laitoksissa välittömästi hankkeen valmistuttua (m³)
- Vuosittainen käsiteltävä jäteveden määrä uudella kapasiteetilla tulevaisuudessa (m³)
- Vuosittainen uusiutuvan energian tuotanto (MWh)

Kategoriaa koskevat EU-taksonomian taloudelliset toiminnot

5.4 Jäteveden keräys- ja käsittelyjärjestelmien uudistaminen

⁷ Vihreän rahoituksen piiriin ei hyväksytä suoraan fossiililla polttoaineilla lämmitettäviä laitoksia.

4. VESI- JA JÄTEVESIHUOLTO⁷

4.3 Uudet vesilaitokset

Uudet vedenkeruu-, käsittely- ja syöttöjärjestelmät, jotka mahdollistavat veden puhdistamisen, parempilaatuisen juomaveden, luotettavamman makean veden saatavuuden ja/tai tehokkaamman vedenkäytön.

Vaadittava hankedokumentaatio

- Kohteen tai projektin hankesuunnitelma tai muu dokumentaatio, josta ilmenee hankkeen myötä toteutuva mitattava positiivinen ympäristöhyöty ja hankkeessa toteutuvat kestävän toteutuksen tavoitteet sekä ratkaisut
- Vuosittain käsiteltävä vesimäärä vanhalla kapasiteetilla
- Vuosittain käsiteltävä vesimäärä uudella kapasiteetilla
- Vuosittainen uusiutuvan ja/tai hyötyenergian tuotanto (MWh)

Lisädokumentaatio

- Vuosittainen energiansäästöpotentiaali vedenjakelujärjestelmässä
- Arvioitu nettoenergiankulutus
- Asukasvastineluku
- ILI-luku

Vaikutusindikaattorit

- Vuosittainen käsiteltävän jäteveden määrä nykyisissä laitoksissa välittömästi hankkeen valmistuttua (m³)
- Vuosittainen käsiteltävä jäteveden määrä uudella kapasiteetilla tulevaisuudessa (m³)
- Vuosittainen uusiutuvan/hyötyenergian tuotanto (MWh)

Kategoriaa koskevat EU-taksonomian taloudelliset toiminnot

5.1 Vedenotto-, vedenpuhdistus- ja vedenjakelujärjestelmien rakentaminen, laajentaminen ja käyttö

⁷ Vihreän rahoituksen piiriin ei hyväksytä suoraan fossiililla polttoaineilla lämmitettäviä laitoksia.

4. VESI- JA JÄTEVESIHUOLTO⁷

4.4 Olemassa olevat vesilaitokset

Olemassa oleviin vesilaitoksiin tehtävät muutokset, kuten kapasiteetin laajentaminen tai parannukset, joilla saavutetaan jokin seuraavista: a) energiatehokkuus parantee vähintään 20 prosentilla, b) käytettyjen kemikaalien ja kemikaalivuotojen määrä pienenee tai c) veden laatu paranee.

Vaadittava hankedokumentaatio

- Kohteen tai projektin hankesuunnitelma tai muu dokumentaatio, josta ilmenee hankkeen myötä toteutuva mitattava positiivinen ympäristöhyöty ja hankkeessa toteutuvat kestävän toteutuksen tavoitteet sekä ratkaisut
- Vuosittain käsiteltävä vesimäärä vanhalla kapasiteetilla
- Vuosittain käsiteltävä vesimäärä uudella kapasiteetilla
- Vuosittainen uusiutuvan ja/tai hyötyenergian tuotanto (MWh)

Lisädokumentaatio

- Vuosittainen energiansäästöpotentiaali vedenjakelujärjestelmässä
- Arvioitu nettoenergiankulutus
- Asukasvastineluku
- ILI-luku

Vaikutusindikaattorit

- Vuosittainen käsiteltävän veden määrä nykyisissä laitoksissa välittömästi hankkeen valmistuttua (m³)
- Vuosittainen käsiteltävä veden määrä uudella kapasiteetilla tulevaisuudessa (m³)
- Vuosittainen uusiutuvan/hyötyenergian tuotanto (MWh)

Kategoriaa koskevat EU-taksonomian taloudelliset toiminnot

5.2 Vedenotto-, vedenpuhdistus- ja vedenjakelujärjestelmien uudistaminen

⁷ Vihreän rahoituksen piiriin ei hyväksytä suoraan fossiililla polttoaineilla lämmitettäviä laitoksia.

4. VIHREÄN RAHOITUKSEN HAKEMINEN

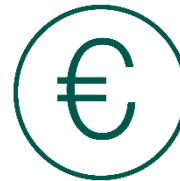
Kuntarahoitus

4. VIHREÄN RAHOITUKSEN HAKEMINEN

Hakemisen yleiset ehdot

- Hakija voi olla kunta tai kuntayhtymä, kunnan määräysvallassa oleva yhtiö, hyvinvointialue tai yleishyödyllisen asuntotuotannon toimija.
- Rahoitus voi olla laina- tai leasingrahoitusta.
- Rahoitus on muilta ehdoiltaan yhtenevä Kuntarahoituksen luotonmyöntöehtojen kanssa, mutta rahoitetut hankkeet ovat julkisia ja uusille hyväksytyille hankkeille myönnetään marginaalialennus perustuen arvioon hankkeen myötä syntyvistä positiivisista ympäristövaikutuksista.
- Rahoitusta haetaan normaalisti verkkolomakkeella. Arvioinnin tekemiseksi tarvittavat lisädokumentit toimitetaan asiakasvastaavalle tai osoitteeseen vihrearahoitus@kuntarahoitus.fi.
- Myönnetyn rahoituksen on oltava kohdennettavissa rahoitettavaan kohteeseen.
- Hankeen tulee täyttää vihreän viitekehysten arviointikriteerit, jotta sille voidaan myöntää vihreää rahoitusta.
- Arviointia ja hankkeen hyväksyntää varten Kuntarahoitus tarvitsee hankkeen toteutukseen liittyvää taustamateriaalia, jonka perusteella voidaan tehdä päätös hankkeen mahdollisesta hyväksymisestä vihreän rahoituksen portfolioon. Materiaali voi hankkeesta riippuen olla määrämuotoista ja/tai erikseen hankkeen myötä toteutuvia ympäristöhyötyjä esiintuovaa (ks. hankekatgoriat).
- **Yhteydenotto Kuntarahoitukseen kannattaa tehdä hyvissä ajoin!** Hankekuvaus on hyvä valmistella käsiteltäväksi ajoissa, jotta marginaalialennus voidaan huomioida rahoitustarjouksessa.

4. VIHREÄN RAHOITUKSEN HAKEMINEN

Hankkeiden arviointia ja valintaa koskeva prosessi

- Hankkeiden arviointia ja valintaa koskeva prosessi varmistaa, että kaikki Kuntarahoituksen vihreillä joukkovelkakirjoilla kerätyt varat kohdennetaan vihreän rahoituksen kriteerit täyttäviin hankkeisiin. Tästä prosessista vastaa Kuntarahoituksen vihreän rahoituksen tiimi, joka koostuu asiakasratkaisujen sekä pääomamarkkinoiden ja vastuullisuuden asiantuntijoista.
- Vastuullisuusasiantuntijoilta edellytetään pätevyyttä arvioida, noudattaako hanke tässä viitekehyksessä määriteltyjä vihreän rahoituksen kriteereitä. Tiimi voi tarvittaessa hyödyntää myös organisaation ulkopuolisten asiantuntijoiden osaamista.
- Vihreän rahoituksen tiimillä on oikeus poistaa vihreän rahoituksen piiristä myös jo hyväksytyjä hankkeita, jos ne eivät syystä tai toisesta enää täytä vihreän rahoituksen kriteereitä tai niistä tulee kiistanalaisia hyväksynnän jälkeen. Hankkeen poistaminen vihreän rahoituksen piiristä vaatii kahden tiimin jäsenen vahvistuksen ja asianmukaisen dokumentaation.
- Mikäli jo vihreän rahoituksen piirissä oleva hanke tarvitsee lisärahoitusta, suoritetaan uusi arviointiprosessi, jos a) on syytä uskoa, että hanke on olennaisesti muuttunut, tai b) vihreän rahoituksen kriteereitä on muutettu hankkeen alkuperäisen hyväksynnän jälkeen. Muussa tapauksessa hankkeelle voidaan myöntää lisärahoitusta ilman uutta arviointia.

1

Kuntarahoituksen asiakas jättää rahoitushakemuksen. Tätä on usein edeltänyt Kuntarahoituksen ja asiakkaan välinen keskustelu, jossa on tunnistettu vihreään rahoitukseen mahdollisesti soveltuvia hankkeita. Kuntarahoituksen asiakkuuspäällikkö tekee alustavan arvion siitä, täyttääkö hanke vihreän rahoituksen kriteerit ja konsultoi tarvittaessa vihreän rahoituksen tiimiä.

2

Kuntarahoituksen asiakkuuspäällikkö hoitaa rahoituksen hakuprosessia samalla kun vihreän rahoituksen tiimi kerää asiakkaalta tarvittavia tietoja ja asiakirjoja arvioidakseen hankkeen kelpoisuutta ja vaikutuksia ympäristöön ja yhteiskuntaan.

3

Yksi vihreän rahoituksen tiimin jäsenistä laatii esityksen, joka sisältää hankekuvauksen, arvion vihreän rahoituksen kriteerien täyttymisestä, kuvauksen hankkeen vaikutuksista sekä tietoja mahdollisista epävarmuustekijöistä ja tiedossa olevista riskeistä. Esityksen laatimisessa on käytetty asianmukaista taustamateriaalia. Esityksen laatija antaa hankkeelle sen tietojen perusteella vihreän arvosanan ja esittää hankkeen hyväksymistä.

Asiakkuuspäällikkö määrittää vihreän arvosanan perusteella hankkeelle marginaalialennuksen.

4

Prosessi toimii kahden käsittelijän periaatteella: toinen tiimin jäsen arvioi esityksen ja hankkeen kelpoisuuden vihreän rahoituksen piiriin.

5

Kun hanke on hyväksytty, asiakkaalle myönnetään vihreä rahoitus ja hanke lisätään Kuntarahoituksen vihreiden hankkeiden portfolioon.

6

Hankkeelle tehdään vuosittain ulkopuolinen arviointi, jossa tutkitaan noudattaako hanke vihreän rahoituksen viitekehystä sekä arvioidaan vihreiden joukkovelkakirjojen tuottojen kohdennusta.

Yhteystiedot:

Rami Erkkilä
Senior asiantuntija, vastuullinen rahoitus
Puh: +358 50 348 2520

Mikko Noronen
Vastuullisuusanalyttikko
Puh: +358 50 479 7533

vihrearahoitus@kuntarahoitus.fi

Tässä asiakirjassa esitetty informaatio ja aineisto perustuu sen laatimishetken tilanteeseen ja voi muuttua ilman eri ilmoitusta. Kuntarahoituksella ei ole velvollisuutta päivittää, muokata tai muutoin tehdä muutoksia tähän asiakirjaan. Asiakirjassa esitetty aineisto on luonteeltaan yleisinformatiivista eikä sitä tule tulkita suositukseksi tehdä tai jättää tekemättä arvopapereihin tai muihin rahoitusvälineisiin liittyviä liiketoimia koskevia päätöksiä. Tässä asiakirjassa esitetty aineisto on tarkoitettu yksityiseen käyttöön ja sen kopioiminen ilman Kuntarahoituksen kirjallista lupaa ei ole sallittua. Tätä asiakirjaa tai sen kopioita ei saa levittää Yhdysvalloissa eikä yhdysvaltalaisille sijoittajille vastoin Yhdysvaltojen laissa asetettuja rajoituksia. Myös muiden maiden lait ja säännökset voivat rajoittaa tämän asiakirjan levittämistä.

Kuntarahoitus Oyj
Jaakonkatu 3 A, PL 744
00101 Helsinki
Puh +358 9 6803 5666
www.kuntarahoitus.fi
info@kuntarahoitus.fi